

Új magyar koalíció az ellenzékben?

avagy Torgyán mint Pakots, „köztünk ő a kapocs”

Giczy György KDNP-elnökké választása óta látni való, hogy a magyar kereszténydemokraták nem lelkesednek a polgári szövetségért, más szóval csak vonakodva kötnék a szekerüket az MDF-hez és a Fideszhez. Ha tisztán formailag nézem az okoskodásukat, igazuk van: minnek elkötelezni a pártot két másik mellett, amikor választások csak 1998-ban lesznek; és még inkább, minnek odaragadni bárkihez most, amikor a párt épphogy megszabadult az MDF néma vazallusának nem éppen vonzó szerepkörétől.

Ha hinni lehet annak, amit az ember hall és olvas, a KDNP „kész az együttműködésre” bármely jobboldali párttal (az alkalmi együttműködésre való készség a magyar parlament jelenlegi erőviszonyai között olyan természetes, hogy politikailag nem is méltányolható), de a polgári szövetséget az önkormányzati választásokra létrehozott, egyszeri (tehát alkalmi) koalíciónak tekinti, és nincs benne köteletségérzet arra nézve, hogy 1994. őszi szövetségi politikáját örökkön-örökké folytassa. Mérlegel.

Azt azonban nem lehet nem észrevenni, hogy ez a párt, nyomban Giczy elnökké választása után, elfogadta Torgyán József kinyújtott kezét, azt a kezét, amelyik az MDF és a Fidesz felé – például az önkormányzati választásokon – nem nyúlt ki, és amelyik abba az irányba nem is nagyon akar kinyúlni. De igaz az is, hogy Torgyán az MDF-nek nem, a Fidesznek pedig a legkevésbé sem partner.

Az FKGP elnöke a Magyar Demokrata Fórumot az antalli korszakban elszenvedett politikai sérelmei miatt utálja, az MDF pedig beleborzong abba, ha őt netán a kispap elnök piti populizmusával kívánná bárki is azonosítani, vagy hogy vitába kellene bocsátkoznia arról, hogy Torgyán-e a magyar jobboldal „vezére” vagy sem? (Az FKGP-t köztudottan kínozza a vezérkultusz.) Mindez Fidesz-oldalról egyszerűbb képlet: se eleje, se vége azoknak a személyes sértéseknek, amiket Torgyán a fiatal demokratáktól elszenvedni volt kénytelen. Mindent egybevéve, a polgári szövetségben az FKGP-nek nem volt helye. Őt nem akarták, ő nem akarta amazokat.

Viszont nyomban változott a helyzet, mihelyt Giczy lett a KDNP elnöke. A kivárára játszó Torgyán – melleleg igen jó ösztönrel – nem késlekedett a polgári szövetségből ki-, illetve magához rántani azt a pártot, amelyben (Giczyvel) a szívéhez oly közeli radikális jobboldalt vélte uralomra jutni. Valószínűleg ő olvasta jól az „írást a falon”. Valószínűleg ő mérte fel jól azt, amit Tamás Gáspár Miklós a 168 Órának (még Giczy megválasztása előtt) elmondott: „ez a párt (mármint a KDNP) kulturálisan és ideológiailag egyre (inkább) jobbra csúszik”. Tekintettel azonban arra, hogy a KDNP tele van óvatosabbnál óvatosabb személyiségekkel, akik a nyilvánosság előtt azt is vitatni fogják, ami a napnál világosabb; tekintettel továbbá arra, hogy ebben a pártban nincs még minden lefutva, a „keresztény csurkisták” és mérsékelt ellenfeleik folyamatosan „taposni” fogják egymást – teljes bizonyossággal semmit sem lehet kijelenteni.

Csak azt, hogy a „magyar jobboldalon” már felvillant egy új koalíció lehetősége. A KDNP mellett tudniillik nemcsak Torgyánt látni már, hanem azt a pártot is, amelyikkel csakis a kispap vezér volt hajlandó együtt „boltolni” (az önkormányzati választásokon): Csurka István MIÉP-jét. A jobboldali szövetkezés sokfajta lehetősége között felismerni azt is, amitől éppen a vezérválasztáson elbukott Surján László óvta a pártját. Az FKGP lehet a kapocs a

KDNP és a parlamentben nem képviselt, következésképp legitimációs hiánytól szenvedő MIÉP között. Akinek Torgyán kell, annak a MIÉP is kell(het).

Surján vereségében ez az üzenet is benne van.

Úgy gondolom – némiképp negatív módon előtétélezve, hogy van-e szolidaritás a magyar politikai jobboldalon, és ha igen, mennyi –, hogy ennek az új „elállásnak” az MDF a kiszemelt kárvallottja. Az 1990 és 1994 között uralkodó párttal szemben számlaegyenlítés folyik. Torgyánt ebben a vállalkozásban személyes bosszúvágy is vezeti. Őt Antall József megalázta, a „partvonalra” tette, de végső soron az ő kiscgazdái maradtak meg pártnak, nem pedig az Antall-félék (azok a bizonyos 36-ok). Torgyán azzal reméli a művét befejezni, talán megkoronázni, hogy az MDF-et részben bekebelezi, részben a jelentéktelenségbe hajtja. Ismerjük jövődölését: az MDF 1998-ban már nem lesz parlamenti párt.

A kereszténydemokratáknak ugyancsak vannak sérelmeik az antalli időkből. Ezek egy része pártspecifikus, a másik nem. Mint szó esett róla, Antallnak remek érzéke volt ahhoz, hogy partnereit „lábtörlővé” tegye. Ezt az állapotot a KDNP nyilván kezdetl fogva méltánytalannak találta, de Surján (ellentétben a Vatikánba száműzött id. Keresztessel) gyáva volt ahhoz, hogy a kereszténydemokrata érzelmeknek nyíltan hangot is adjon. Ami a dologban nem pártspecifikus, az Giczy. Ő már azzal is vállalta az antiantallizmust, hogy a korszak egyetlen csurkista napilapját – a Pest Megyei Hírlapot – igazgatta kiadóilag, és az elnöki pozícióért folytatott kampányában nemcsak és nem is elsősorban a párt MDF-függőségétől menekülni akarók rokonszenvét élvezte, hanem sokkal inkább azokat, akik az elmúlt években feltűnően rokon nézetet hangoztattak Csurka Istvánnal és az ő politikai (és médiabeli) elvbarátaival.

A kereszténydemokraták, akár mondják, akár nem, akár folytatnak csúcpszintű konzultációkat az MDF-fel, akár nem, az FKGP-hez hasonlóan az MDF felmorzsolásában érdekeltek. Ha úgy tetszik, szívük szerint Torgyánnal osztoznának az egykor oly hatalmas Magyar Demokrata Fórum maradákn. A Fórum „populistáit” átengednék a kiscgazda vezérnek (vö. Horváth Béla átlépését az FKGP-be), a „budai keresztény úriemberek egyletét” – amely nem a Rózsadombon, mint a közvélekedés tartja, hanem a Ferencesek templomának (II. ker.), a Mária-templomnak (I. ker.), valamint a Városmajori templomnak (XII. ker.) eredendően kispolgári vagy lecsúszott, de vallásosan katolikus középpolgári környezetében kiváló választási eredményt tudott felmutatni – nagyon szívesen bekebeleznék.

Még akkor is, ha olyan urak, mint Szabó Iván, Boross Péter, Jeszenszky Géza, Kónya Imre, Balsai István, Kulin Ferenc, Salamon László, Sepsey Tamás és sokan mások ebből pillanatnyilag, köszönik szépen, nem kérnek. Ők látnak jövőt az MDF számára, és nyilván érzékelik, hogy a velük szemben megnyilatkozó ellenségesség egyelőre egy pusztá pártpolitikai szférára korlátozódik, amelyről a választók még sokáig nem tudnak véleményt nyilvánítani. Egészen pontosan 1998-ig, tehát az önfeladásra semmi okuk nincs.

Legfeljebb szükségük, tenném én hozzá – a részleges önfeladásra. Tudniillik Torgyánék előbb-utóbb úgyis kilopják az MDF-ből a népnemzetiségnek elkeresztelt (protestáns) populizmus maradákat, amiképpen a KDNP a keresztényi, azazhogy inkább – katolikus – vallási értékeket.

(Bár itt van átfedés: a kiscgazdák olykor keresztényibbnek akarnak látszani mindenki másnál, a KDNP pedig, ha a „kisemberről” van szó, már-már munkáspárti allűröket mutat.) Az MDF-nek megmarad a „nemzeti liberalizmus”, és ezen a platformon kooperálhat folyamatosan a Fidesszel, amely a dolgok jelenlegi állása szerint számára az egyetlen igazi, azt mondanám: antalli partner abban a bizonyos polgári szövetségben. (Hogy miért antalli partner? Mert a

néhai miniszterelnök a maga víziói egyikében Orbán Viktort látta kinevelésre méltó utódnak. „Kisunokám” – hommage R Lengyel László. Giczyék, ha azt hallják, Orbán, vagy ha azt, hogy a polgári fórumnak miniszter elnök-jelölt kell, a „nevetséges” jelzővel élnek.) A Magyar Demokrata Fórumról már úgyis el van könyelve, hogy „átcsúszott a liberális oldalra”. A Fideszről meg az (Eörsi I. megfigyelése), hogy friss, taktikai indíttatású szerelem köti az MDF-mitológia olyan fejezetcímeihez, mint amilyen a „nemzeti sorskérdések” vagy a „nemzeti középosztály”. (Ettől válna „nemzetivé” a liberalizmusuk?) Akárhogyan is van, az én szememben kettejük szövetsége alapvetően túlélési szövetség, amennyiben az MDF is, a Fidesz is egzisztenciális válsággal küszködik. A politikai színpadnak azon az oldalán, ahol ők helyezkednek el, osztozkodniuk kell a pozíciókon náluknál energikusabb, mohóbb és minden jel szerint felfelé tartó riválisokkal. Hogy megkülönböztessék magukat tőlük, a „nemzeti liberalizmus” ideológiai ernyőjét feszítik ki maguk fölött, védekezésül.

Aczél Endre